

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה - מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

מספר בקשה: 1:

לפני כבוד השופט, סגן הנשיא אליהו בכר

מבקשת גישה - מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר)
ע"י ב"כ עו"ד יונתן ברמן ו/או אורי אדלשטיין

נגד

משיב בנק לאומי לישראל בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד נועם בר דוד

פסק דין

1
2 1. לפני בקשה למתן צו שיאפשר למבקשת שימוש בחשבון הבנק שלה המנוהל אצל המשיב
3 מאז שנת 2017, לאחר שהמשיב חסם את חשבונה כיוון ש"הפעילות בחשבון אינה תואמת את אופן
4 ניהול הסיכונים של הבנק בעת הזו".

רקע בתמצית

5
6 2. המבקשת היא עמותת גישה – שמירה על הזכות לנוע (להלן גם: "העמותה" או "גישה").
7 כפי העולה מטענותיה, מדובר בעמותה שהוקמה בשנת 2005 הפועלת ללא כוונת רווח, ומטרתה
8 המרכזית היא הגנה באמצעים משפטיים על חופש תנועה של פלסטינים, בעיקר תושבי רצועת עזה.
9 בכלל זה העמותה פונה לרשויות בישראל, לרבות בעתירות לבתי המשפט, כדי לקבל היתרים עבור
10 תושבי רצועת עזה לכניסה ויציאה מהרצועה למטרות שונות כגון לימודים, טיפול רפואי,
11 השתתפות בטקסים וקיום קשרי מסחר. ההיתרים המבוקשים ניתנים על ידי הגורמים המוסמכים
12 בישראל לאחר בדיקה ואישור. בנוסף, העמותה פועלת לקבלת מידע בנוגע לנושאים החיוניים לחיי
13 האוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה, דוגמת נתונים על אספקת חשמל ומי שתיה. העמותה פועלת
14 באמצעות צוות של 23 עובדים, בשקיפות מלאה ובפיקוח של רשם העמותות – לרבות הגשת דוחות
15 כפי הנדרש.

16 3. בשנת 2017 פתחה העמותה חשבון במשיב – בנק לאומי, סניף לב דיזנגוף (806), ובו היא
17 מנהלת את כל כספיה העומדים על סך של כ-3.7 מיליון ₪.

18 4. כידוע, ביום 7.10.2023, "השבת השחורה", התעוררנו למתקפת טרור רצחנית המלווה
19 במעשי זוועה שהכתב מתקשה להכיל – טבח מחריד, אונס אכזרי, רציחתם של כ-1,400 בני אדם,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

- 1 פציעתם של אלפים וחטיפתם של כ-240 אנשים, לרבות נשים, זקנים וטף. מאז מצויה המדינה
2 במלחמה ברצועת עזה, במטרה להגן על עצמה ולמנוע פגיעה נוספת במדינה ובאזרחיה. גם
3 המלחמה גובה למרבה הצער קורבנות נוספים, עת חיילים לוחמים במספר חזיתות ומגנים על
4 גבולות המדינה בעוד העורף נתון למתקפת טילים ואיומים שונים. הימים אינם ימי שגרה.
- 5 5. ביום 17.10.2023, לאחר פרוץ המלחמה, ביקשה העמותה להעביר סך של כ-13,000 ₪
6 לחשבון בנק בגדה המערבית, שהמותב שלו הוא תושב עזה. הבנק סירב לבצע את ההעברה; בהמשך
7 אותו חודש, עמותה גרמנית בשם Bischoefliches Hilfswerk MISEREOR ביקשה להעביר לגישה
8 סך של כ-20,000 אירו עבור "Legal Support and Legal Aid for Palestinian Business Owners in Gaza".
9 הבנק ביקש מגישה להבהיר את מהות ההעברה, וביום 19.10.23 הבהירה
10 מנכ"לית גישה לבנק כי מדובר בארגון ביטוחים גרמני קתולי לשיתוף פעולה לפיתוח, והתרומה
11 שלו מיועדת כולה למשכורות לעובדי גישה בישראל ועבודת הסברה משפטית וציבורית בארץ
12 ובח"ל והכספים אינם מועברים לעזה. להבהרה צורף ההסכם עם העמותה. הבנק לא אישר את
13 ההעברה וביום 20.11.2023 מנכ"לית גישה ומנהל הכספים שלה הגיעו לפגישה בסניף הבנק וביקשו
14 להשיב לעמותה הגרמנית את התרומה.
- 15 6. ביום 21.11.2023 בבוקר קיבלה גישה מכתב מהבנק המתוארך ליום 20.11.2023 לפיו "החל
16 ממועד מכתבנו זה החשבון נחסם לפעילות". במכתב נטען כי הבנק ביצע "סקירה מעמיקה של
17 הפעילות בחשבון" ו"לאחר בדיקה ע"י הגורמים המוסמכים בבנק באופן מעמיק ויסודי ... הוחלט
18 לחסום את הפעילות בחשבון, בין השאר לנוכח פרסומים פומביים של העמותה ודובריה, אשר
19 לכאורה נראה כי לא ננקטו אמצעים סבירים לאמת את דיוקן של הידיעות ועשויים לעלות לכדי
20 פרסום שאינו נכון או הוגן, אינדיקציות בדבר תרומות למטרת סיוע לבעלי עסקים בעזה, ופעילות
21 עם גורמים בסיכון גבוה לעניין הלבנת הון ומימון טרור".
- 22 7. ניסיונות המבקשת לבוא בדברים עם הבנק לביטול החלטת החסימה לא צלחו, ומכאן
23 הבקשה לצו זמני והתביעה דן בה התבקש להימנע מחסימת החשבון ולאפשר למבקשת לבצע
24 בחשבון פעילות מכל סוג, ולמצער במסגרת הצו הזמני לאפשר פעולות מסוימות ובהן תשלום
25 משכורות, תשלום דמי שכירות, תשלומי מסים וכיו"ב.
- 26 8. לטענת המבקשת, בנקים מעניקים ללקוחותיהם שירות חיוני, ועל הבנק הנטל להוכיח כי
27 סירובו להעניק שירות הוא סירוב סביר – מה שלא נעשה במקרה דנן, משאין כל סיכון בפעילות
28 החשבון לעניין הלבנות הון או מימון טרור, ובוודאי שאין כל הצדקה לחסימה גורפת של הפעילות
29 בחשבון. נטען שמדובר בעמותה ותיקה המעניקה שירות משפטי לתושבי עזה ללא עלות, והיא אינה
30 מעבירה כספים לעזה. נטען כי על המבקשת לשלם משכורות לעובדים, תשלום הפרשות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל
בע"מ

1 סוציאליות, תשלום לרשות המסים ולמוסד לביטוח לאומי, תשלום דמי שכירות עבור המשרדים,
2 תשלום חשבונות שוטפים (מים, טלפון, ארנונה, חשמל, דמי ניהול), תשלום לספקים תושבי ישראל
3 בעלי חשבונות בנק בישראל ומימון פעילות שוטפת – כספים שאם לא ישולמו במועד עלולים להציב
4 את העמותה בפני טענות על הלנת שכר, הפרת הסכם שכירות, פגיעה ברציפות זכויות העובדים ואף
5 לפגוע בשמה הטוב של המבקשת. נטען שלא ניתנה לעמותה התראה והזדמנות להפריך את הטענות
6 נגדה, ושאל אם היה סיכון כלשהו בפעילות העמותה, הבנק נקט באמצעי הקיצוני ביותר המאיים
7 על קיום העמותה ופוגע קשה בה ובעובדיה, וניתן היה למנוע את הסיכון באמצעים פוגעניים פחות
8 ולא למנוע העברות כספים לחשבונות בנק בישראל, רשויות המדינה וכיו"ב.

9 .9 הבנק טען כי החלטתו סבירה ואף מתחייבת, כיוון שפעולות המבקשת ומטרותיה, ובכלל
10 זה בקשת העמותה להעברת כספים לגורמים בעזה ושלל פרסומים מטעמה המציגים את מדינת
11 ישראל כמבצעת פשעי מלחמה וטיהור אתני, מעלים חשש לפעילות הקשורה לגורמים בסיכון גבוה
12 לעניין הלבנת הון ומימון טרור ולפעילות בלתי חוקית. לחילופין נטען כי לאור תוכן הפרסומים של
13 המבקשת, איבד הבנק אמון בעמותה כלקוחה, ונשמט הבסיס ליחסי האמון המחויבים מכוח הדין
14 וההלכה. הבנק הפנה בין היתר לפרסומים של הרשות להלבנת הון ומימון טרור ושל גורמים זרים
15 אחרים שפורסמו לאחר פרוץ המלחמה, אשר הבנק נדרש לפעול על פיהן, הקוראים בין היתר
16 להגברת הערנות ופעולות הניטור והזיהוי לגבי פעילות פיננסית בלתי חוקית וגיוס כספים למטרות
17 מימון טרור של החמאס והגיא'אהד האיסלמי תחת מעטה של גיוס כספים למטרות סיוע הומניטרי.

דיון והכרעה

18
19 10. כבר נפסק כי "על תאגיד בנקאי חלה החובה לתת שירותים בנקאיים מסוימים, הנתפסים
20 כחיוניים, לכל לקוח שמעוניין שבכך. חובה זו קבועה בסעיף 2(א) לחוק הבנקאות (שירות
21 ללקוח)...". החובה אינה מוחלטת, ומותר לבנק לסרב סירוב סביר כש"אין די בחשש ערטילאי,
22 אלא שעל הבנק להצביע על פעולות ומעשים קונקרטיים שיש בהם כדי ללמד על קיומו של חשש
23 ממשי להתנהלות בלתי תקינה מצידו של הלקוח". כך גם, יש להבחין בין סירוב לפתוח חשבון
24 חדש ובין סירוב להמשיך לתת שירות לאחר שהחשבון כבר נפתח – כשלעניין זה "יידרשו נימוקים
25 כבדי משקל במיוחד כדי להצדיק את סגירת החשבון". הנטל להוכיח שמדובר בסירוב סביר מוטל
26 על הבנק, והוא "אינו ברמת ההוכחה הנחוצה במשפט האזרחי, דהיינו מאזן הסתברויות, אלא
27 ברמה נמוכה יותר, הקרובה יותר לרף הראייתי הנדרש בהליך מינהלי". (ע"א 4432/21 בנק
28 מרכנתיל דיסקונט, סניף כפר יאסיף נ' סלימאן, פס' 13-10 (7.4.2022) (להלן: "עניין סלימאן");
29 ר' גם החלטת כב' השופט גונטובניק בת"א (מחוזי ת"א) 8487-05-22 דוידוביץ' נ' בנק הפועלים
30 בע"מ (15.7.2022) (להלן: "עניין דוידוביץ'")).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

11. אם כן, הבנק מעניק שירותים חיוניים לציבור, וחלה עליו חובה לספק את השירות לכל מי שרוצה בכך. מניעת שירות יכול ותעשה אם יוכיח הבנק שיש לכך טעם סביר, המתבטא בחשש ממשי – המבוסס על פעולות ומעשים קונקרטיים, להתנהלות בלתי תקינה מצד הלקוח. לצורך זה די לבנק בראיות מנהליות.

המצבים האופייניים שהוכרו בפסיקה כסירוב סביר למתן שירות הם: (1) יסוד סביר להניח שהחשבון משמש למימון טרור או להלבנת הון, ובהקשר זה ניתן להסתייע ב"דגלים אדומים" המפורטים בצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א – 2001 (להלן: "צו איסור הלבנת הון") ובהוראות נוהל ניהול בנקאי תקין (מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות) (נוהל 411, ובפרט ס' 50); (2) התנהגות בלתי הולמת או רשלנית מצד לקוח בניהול חשבונו; ו-(3) התנהגות ספציפית של בעל חשבון ויחסו לפקידי הבנק, לרבות התנהגות לא הוגנת ואף תוקפנית ואלימה (ר' ע"א 3794/18 טולדנו נ' הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, פס' 19-18 ופס' 25 (2.10.2019)).

ככלל, כאשר לבנק חשש ממשי להתנהלות בלתי תקינה, עליו לפנות ללקוח בהתראה – שאז הנטל עובר ללקוח לתת הסבר מניח את הדעת לפעילות החשודה. אם הלקוח נמנע מלתת הסברים, עצם ההימנעות יש בה לחזק את חשדו של הבנק (ר' גם ס' 50א) להוראת נוהל 411).

כמו כן, חסימה מוחלטת של החשבון היא אמצעי קיצוני ועל הבנק לשקול חלופות אחרות קודם לכן, כגון הקפאה של פעולות מסוימות (ר' גם עניין דוידוביץ).

12. כפי שיפורט להלן, לא מצאתי שהבנק עמד בנטל להוכיח שקיים חשש ממשי להתנהלות בלתי תקינה המצדיקה חסימה מוחלטת וללא התראה של חשבונו של המבקשת.

13. אדון להלן בטענות הצדדים לגופן.

העברות כספיות זרות – לרבות לגורמים בעזה

טענות הבנק

14. לטענת הבנק, המבקשת ביקשה לבצעה העברות כספיות זרות לרבות לגורמים בעזה, כדלקמן: הראשונה, העברת כספים לאדם שכתובתו בעזה באמצעות בנק ברשות הפלסטינית, תוך ציון כי עסקינן בשירותי פריילנסר של אותו אדם בעזה; השנייה, קבלת כספים מגרמניה שמטרתה פעילות עבור בעלי עסקים בעזה. (העתק בקשות ההעברה צורפו כנספח א' לתשובת הבנק).

נטען שאין לבנק כל יכולת לברר את מיהות הגורם אליו מועברים הכספים, על כל המתחייב מכך, כפי שמחויב הבנק, בין היתר, לאור סעיף 10(יא) להוראה 411 של בנק ישראל "לסרוק ולזהות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל
בע"מ

1 עסקאות שיכול שיהיו קשורות למימון טרור ופרולפרציה ולאופן שבו ייעשה שימוש ברשימות של
2 ארגונים ופעילי טרור שהוכרזו ע"י גורמים אחרים". נטען שבמיוחד בתקופה זו, הבנק אינו יכול
3 לזהות את הגורם בעזה אליו מועברים הכספים ולבצע את הבדיקות הנדרשות. כן נטען כי במסמך
4 "דגלים אדומים במתן שירות עסקי" שפרסמה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, מצוין
5 מבין הדוגמאות כי "הצדדים לעסקה או נציגיהם הם בעלי אזרחות או תושבות ממדינה בסיכון".
6 נטען כי מתקיימים במקרה דנן "דגלים אדומים" וכי קיים חשש ממשי להלבנת הון ו/או מימון
7 טרור.

8 טענות המבקשת

9 15. המבקשת שבה והדגישה כי היא מעניקה סיוע משפטי בלבד ואינה מעבירה כספים לעזה,
10 אלא עושה שימוש בחשבון לתשלום משכורות וכיו"ב. הסיוע לתושבי עזה הוא אך ורק סיוע משפטי
11 מול רשויות מדינת ישראל, וניסיונות להשפיע על דעת הקהל.

12 16. אשר להעברה המבוקשת לתושב עזה – המבקשת הדגישה כי היא אינה מקבלת או מעבירה
13 כספים לתושבי עזה, למעט העברה חודשית עבור שירותי מידע שמספק עובד שטח פרילנסר של
14 העמותה מאז שנת 2011. נטען ש"הבנק ידע, מיום פתיחת חשבון העמותה בהתאם למידע
15 ומסמכים שהעמותה מסרה לו, שבעל החשבון בגדה הוא תושב עזה, המספק לעמותה שירותי
16 מידע" וכי "זה הוא הספק היחיד של עמותת גישה החי ברצועת עזה".

17 העמותה הציגה בדיון תכתובות עם הבנק משנת 2017 שעסקו בהעברות לאותו אדם – תושב עזה,
18 דרך חשבון הבנק שלו בגדה המערבית – ולאחר בירורים מצד הבנק אושרו לעמותה העברות
19 חודשיות. עוד הציגה המבקשת בדיון מסמכים לפיהם בשנת 2020 נערך בירור נוסף מטעם הבנק
20 הנוגע לפעילותה בכלל ובפרט מול תושבי עזה, והובהר לבנק כי העמותה "אינה מעבירה תרומות
21 לגורמים או לתושבים בעזה או ברשות הפלסטינית. הפונים לעמותה מקבלים תמיכה שהיא
22 'פרו-בונו', ואינם משלמים תמורתה. תמיכתנו אינה כוללת בשום מקרה תמיכה כספית....
23 השירות היחיד הניתן הוא ייצוג משפטי מול קציני צה"ל ועובדים בכירים של משרד הביטחון;
24 זהות מקבלי השירות גלויה וידועה לגורמים מוסמכים ישראלים". ובהמשך: "רוב תשלומי
25 העמותה הם לגורמים ישראלים: תשלום משכורות, תמיכה בשירותי מחשוב, פרסום, שכר דירה,
26 אחזקה, מסים עירוניים וכד'... ההעברה היחידה לחשבון בנק ברש"פ היא העברה חודשית
27 לעובד השטח של העמותה.. הנותן שירותי מחקר לעמותת גישה כבר כ-11 שנים... עבור העברה
28 זו התקבל אישור עקרוני מהמחלקה המשפטית של בנק לאומי ביום 23/11/2017 עם פתיחת
29 החשבון של העמותה בבנק לאומי. ... לאור העובדה שהעמותה משלמת שירות לספקים מכל
30 סוג מקבלת אישורים על קבלת התשלומים מספקים מכל סוג, לא קיימת כל אפשרות סבירה כי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

1 התשלומים אינם מגיעים ליעד". עוד הבהירה העמותה כי היא פועלת לפי רשימת OFCA [הרשימה
2 השחורה של משרד לבקרת נכסי חוץ בארה"ב הכוללת טרוריסטים] ואינה נותנת שירותים לאדם
3 או גוף המופיע ברשימה.
4 לפיכך נטען שההעברה המבוקשת אינה "דגל אדום". נטען שוב שההעברה התבקשה בתמורה
5 לעבודתו של אותו תושב עזה כפרילנסר בעמותה כפי שנעשה במשך 6 השנים האחרונות. עוד נטען
6 מכל מקום שהבנק לא אישר את ההעברה והעמותה מסכימה לא לבצע את ההעברה הזו וכל העברה
7 דומה עד לקבלת אישור אחר מהבנק.

8 17. אשר לתרומה מהעמותה הגרמנית – נטען שמטרת העברה היא סיוע משפטי לבעלי עסקים
9 בעזה, כשגם כאן, כספי התרומה משמשים את העמותה לתשלום משכורות לעורכי דין העובדים
10 בעמותה המייצגים את תושבי עזה בפני רשויות ובתי המשפט בישראל. נטען שהדברים עולים
11 בבירור מההסכם עם העמותה הגרמנית, שהועבר לבנק וצורף לבקשה ולתביעה, ממנו נלמד כי
12 האמצעים לסיוע לבעלי העסקים בעזה היא פעילות של המחלקה המשפטית בעמותה הפונה אל
13 רשויות מנהליות בישראל בבקשות לקבלת היתרים, והגשת עתירות מנהליות ככל הנדרש. נטען
14 שהעברה דומה אושרה בחודש פברואר 2023. מכאן שלא ניתן להתייחס לתרומה זו כ"דגל אדום",
15 ומכל מקום גם העברה זו לא אושרה והעמותה אף ביקשה מהבנק להשיבה לתורמים.

דיון והכרעה

16
17 18. במצב החירום בו נמצאת מדינת ישראל, אין מניעה שהבנק יבחן מחדש פעולות שכבר בוצעו
18 בעבר ויגיע למסקנה אחרת ביחס אליהן. מתקפת הטרור הרצחנית מיום 7.10.2023 והימצאותה
19 של מדינת ישראל במלחמה עקובה מדם. מזה למעלה מחודשיים, כשבניה ובנותיה לרבות ילדים
20 וקשישים, נמצאים בשבי או נהרגים ונפצעים על הגנתה, מהוות נסיבות חדשות שניתן ורצוי
21 להתחשב בהן בעת קבלת החלטה האם קיים חשש ממשי להתנהלות בלתי תקינה בחשבון בנק.

22 19. עם זאת, בנסיבות דנן הבנק לא ביסס חשד להתנהלות בלתי תקינה, ובפרט להלבנת הון או
23 מימון טרור.

24 20. במסמכי ההתרעה בנושא מניעת מימון טרור שצורפו כנספח ג' לתשובת הבנק, מפורט בין
25 היתר כי ניצול ארגונים ללא כוונת רווח למימון טרור היא אחת השיטות העיקריות המשמשות את
26 חמאס לגיוס והעברת כספים – מוקם ארגון "פרונט" שמגייס כספים למטרות "הומניטריות",
27 כשבפועל הכספים מועברים לחמאס. בין היתר מופיעים שם הדגלים האדומים הבאים: העברות
28 כספים לכתובות המצויות בפלטפורמות מדיה חברתית הקשורות לחמאס; יבוא סחורות ומוצרים
29 ומכירתם באזורי סכסוך כשהתשלום מבוצע ע"י צד ג'; פתיחת חשבון ומיד לאחר מכן ביצוע

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל
בע"מ

- 1 פעילות פיננסית רחבת היקף עבור מטרות הומניטריות; אספקת כתובת שנמצא בשימוש של ארגון
2 החשוד בטרור; קשרים ידועים בעבר או בהווה לארגוני טרור או לפעילות למימון טרור או לישויות
3 המעורבות בטרור; העברות בנקאיות לארגונים הידועים כמעורבי במימון טרור וכיו"ב.
- 4 גם בתוספת השנייה לצו לאיסור הלבנת הון מופיעה רשימת פעולות שיכול וייראו כפעילות בלתי
5 רגילה, כגון: פעילות לא אופיינית לחשבון, פעילות חסרת היגיון עסקי, הפקדות מרובות ע"י אדם
6 שאינו בעל החשבון וכיו"ב.
- 7 21. בענייננו – מדובר בעמותה ותיקה, שפועלת בחשבון הבנק משנת 2017. העמותה אינה פועלת
8 בדרך של חלוקת כספים למטרות הומניטריות, אלא במתן שירותים משפטיים מול מוסדות מדינת
9 ישראל. הבנק לא טען, לא כל שכן הראה בראיות מנהליות, כי העמותה חילקה בעבר כספים –
10 לגורמים ברצועת עזה או לגורמים אחרים שעשויים להיות חשודים כמסייעים למימון פעולות
11 טרור, או כי יש חשד לכוונת העמותה להוציא מהחשבון כספים כאמור. יצוין שהבנק לא טען שאיזו
12 מהפעולות המופיעות במסמכי ההתרעה או בצו בוצעו על ידי העמותה, וכן לא טען שדיווח לרשות
13 המוסמכת או למשטרת ישראל על פעילות חריגה בחשבון העמותה (ר' חובת דיווח של הבנק בסעי'
14 8-9 לצו). כל שנטען שמדובר בהעברה לעזה ושיש קושי להתחקות אחר הכספים – אתייחס לכך
15 להלן.
- 16 22. יצוין כי לעומת המקרה דנן, בפסיקה אליה הפנה הבנק בה נחסמו חשבונות או פעולות
17 ספציפיות בחשבונות – התנופפו דגלים אדומים בוהקים. כך לדוגמה בה"פ (מחוזי מרכז) 11043-
18 12-08 קפלן שיווק בשר בע"מ נ' בנק אגוד לישראל בע"מ (23.4.2009) – היה חשש להלבנת הון בין
19 היתר לנוכח הפקדת סכומים גדולים בחשבון (כ-300,000 בכל פעם), בעיקר ממקור אחד והעברתם
20 לחשבונות בבנקים אחרים; בע"א 3794/18 טולדנו נ' הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
21 (2.10.2019) (להלן: "עניין טולדנו"), חשדו בחוסר תקינות בפעולות בעלי החשבון, בין היתר "בשל
22 מקום התאגדותה של פאראגון [איי הבתולה – א.ב.], בגין כספים חשודים בסכומים גבוהים
23 שהועברו לחשבונות הבנק, וכן בעקבות חקירה פלילית שנפתחה נגד המערער בחודש ספטמבר 2016
24 בגין חשד לעבירות של הלבנת הון". יצוין כי באותו עניין ניתנו לבעלי החשבון התראות לפני
25 החסימה והזדמנויות להסביר את פעולותיהם; ברע"א 2407/19 זיו נ' בנק לאומי לישראל
26 (14.5.2019) (להלן: "עניין זיו"), בעלי החשבון נכללו ברשימה השחורה של גופים החשודים בהלבנת
27 הון או במימון טרור של המשרד לפיקוח נכסים זרים במשרד האוצר האמריקאי. גם באותו עניין
28 ניתנה לבעלי החשבון התראה ארוכה בטרם חסימתו, קוימה הדברות עם הבנק ואף ניתנה לבעלי
29 החשבון הזדמנות להעביר את הכספים לחשבונות בנק אחרים; ברע"א 6685/17 הר של הצלחה
30 וברכה בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ (10.9.2017) (להלן: "עניין הר של הצלחה"), החשבון נסגר
31 כיוון שהיה חשש שהחשבון עצמו משמש כמקור מימון להלוואות שניתנות שלא כדין.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

23. בענייננו כאמור, הבנק הפנה לשתי פעולות בלבד עליהן הוא מבסס את חשדו. פעולות אלו, הגם שניתן לומר שהצדיקו בדיקה, אינן נופלות בגדרי "הדגלים האדומים" המופיעים בצו איסור הלבנת הון או בהוראה 411-מדובר פעולות אופייניות ובעלות היגיון, בהיקף לא מהותי, שנעשו ע"י העמותה במהלך העסקים הרגיל העולה בקנה אחד עם מטרותיה ואין מדובר בפעילות מול גורמים חשודים.
24. זאת ועוד – אף אם היה בפעולות אלו משום חשד למימון טרור – מצאתי כי העמותה סיפקה הסברים מניחים את הדעת לפעולות אלו, באופן המסיר את החשד. אשר להעברה לפרילנסר – מדובר בתשלום בסכום נמוך, למי שנתן לעמותה שירותים במשך שנים ארוכות ומשנת 2017 אושרו העברות אליו. אשר לקבלת הכספים מהעמותה הגרמנית – גישה הבהירה כי הכספים אינם עוברים לבעלי העסקים בעזה והדברים נתמכים בהסכם מול העמותה הגרמנית ובאופי הפעולות החשבון עד לחסימתו. אם כן – בשתי הפעולות, כלל אין מדובר בהעברת כספים לא מבוקרת לרצועת עזה ומכאן חשש הבנק שלא יוכל להתחקות אחר כספים שעוברים לעזה אין לו על מה לסמוך.
25. אם לא די בכך שיש הסבר מניח את הדעת לשתי הפעולות – הפעולות לא אושרו על ידי הבנק ובפועל לא בוצעו. המבקשת הבהירה כי היא מוכנה לוותר על שתי הפעולות כך שלא יועברו תשלומים לפרילנסר והתרומה תוחזר לעמותה הגרמנית (ר' עמ' 5 ש' 27-29 לפרוטוקול לעניין התשלום לתושב עזה ור' נספח 11 לבקשה לגבי השבת התרומה לעמותה הגרמנית – עוד בטרם נחסם החשבון).
- בנסיבות בהן שתי הפעולות החשודות לא בוצעו ואין בכוונת העמותה לבצע אותן או פעולות דומות אחרות, ומקום בו לא נטען על ידי הבנק כי יש חשש מבוסס לביצוע פעולות דומות אחרות – לא ניתן לומר שחסימה גורפת של חשבון הבנק היא סבירה. הדברים יובהרו גם בהמשך.
- פרסומי המבקשת
26. הבנק טען כי החל מיום 9.10.2023, יומיים לאחר פרוץ המלחמה, החלה המבקשת לפרסם בפומבי פרסומים שונים, אותם צירף כנספח ב' לתשובתו, כדלקמן:
- (א) פרסום מיום 9.10.2023 - בתגובה לפרסום של שר האנרגיה והתשתיות, ישראל כץ, לפיו "הוריתי לנתק מיידית את אספקת המים מישראל לעזה. חשמל ודלקים נותקו שלשום. מה שהיה לא יהיה", הגיבה המבקשת: "פגיעה מכוונת באזרחים היא פשע מלחמה. הטבח בדרום הארץ והטבח בעזה הם מעשים נתעבים ומחרידים. ההפצות הבלתי מובחנות וההחלטה הישראלית לחסום [לא

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל
בע"מ

- 1 קריא – כנראה : העברת] מים מזון וחשמל לעזה הן פעולות נקם אסורות ואכזריות
2 נגד האוכלוסייה [לא קריא – כנראה : האזרחית] ברצועה"
- 3 (ב) פרסום מיום 10.10.2023 של המבקשת : "בכירים ישראלים, ובהם שר
4 הביטחון, מכירים בגלוי בכך שישראל מתעלמת באופן בוטה מדיניי הלחימה,
5 ומבקשת נקמה. התוצאות ניכרות בשטח, במספר ההרוגים העצום וברמת ההרס
6 המאמירים במהרה".
- 7 (ג) פרסום מיום 13.10.2023 של המבקשת : "לישראל יש זכות וחובה להגן
8 על אזרחיה, אין לה זכות לבצע פשעי מלחמה. קריאה דחופה להתערבות".
- 9 (ד) פרסום מיום 25.10.2023 של המבקשת – מדובר בטקסט ארוך ותמציתי
10 הוא שההתראות של צה"ל לתושבי צפון הרצועה להתפנות לדרום הרצועה "הן
11 ניסיון נוסף של ישראל לפטור את עצמה מכל אחריות לפגיעה מסיבית באזרחים
12 שאינם מסוגלים, או אינם רוצים, לעזוב את צפון הרצועה – אך הן לא מהוות
13 אזהרה אפקטיבית או ברת ביצוע, ואינן פוטרות את ישראל מחובותיה תחת הדין
14 הבינלאומי" וכי "שום צו פינוי או אזהרה לא יוכלו להכשיר את החורבן שישראל
15 ממיטה על האוכלוסייה האזרחית בעזה... לא יכולה להיות הצדקה לפגיעה
16 חסרת הבחנה ולהרעה של יותר מ-2.2 מיליון בני אדם".
- 17 (ה) פרסום מיום 6.11.2023 – בתגובה לפרסום של "עקבות" מיום 1.11.2023
18 המפרסם שיחה (פודקאסט) עם מנכ"לית המבקשת "על הדאגה הכפולה לחברים
19 ביישובי עוטף עזה ולחברים ברצועה, וגם על כעס, עצב, נקמנות ואדישות",
20 פרסמה המבקשת : "המצב הוא בלתי נסבל, הוא נורא ואנחנו לא יכולים
21 להתעלם מזה. אנחנו מרגישים חובה לשים מראה לישראל ולהגיד - תסתכלו על
22 מה שקורה כרגע"
- 23 (ו) פרסום מיום 8.11.2023 של המבקשת : "גישה [...] אחת הקבוצות מאחורי
24 העתירה, אמרה [...] כי יש לה 'סיבה להאמין שתנאי החזקה במתקנים אלה
25 קשים ביותר ושעצורים היו נתונים לאלימות פיזית והתעללות פסיכולוגית
26 נרחבת".
- 27 (ז) פרסום מיום 24.11.2023 "Displacing Palestinians again"
28 would not only 'echo past traumas,' but also it 'might amount
29 'to ethnic cleansing and war crimes'

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

27. לעמדת הבנק, הפרסומים מהווים הסתה לאלימות או טרור באמצעות פרסום שאינו נכון או הוגן, לאור, בין היתר, הקבוע בהוראות חוק העונשין ובכלל זה "תעמולה תבוסתנית" (ס' 103) או "פרסום ידיעות כוזבות הגורמות פחד ובהלה" (ס' 159), עבירה פלילית לפי חוק איסור לשון הרע או עבירות אחרות. נטען שאמירות המבקשת עלולות להוות כר פורה להסתה, לאור הקשר המוכח בין פרסומים אנטי ישראלים ברשתות החברתיות לבין ביצוע מעשים חמורים אחרים נגד מדינת ישראל ואזרחיה. נטען שהבנק אינו מוכן להיחשב כמי שמסייע לדבר עבירה.
- למענת הבנק, הוראה 308 להוראות המפקח על הבנקים: ניהול בנקאי תקין (ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי), ובפרט ס' 1-2 ו-4 לאותה הוראה, קובעת במפורש כי על הבנקים החובה להקפיד על ציות להוראות חקיקה וכי אי הקפדה עליהן עלולה לחשוף את הבנק לסיכוני ציות משמעותיים, לרבות סנקציות משפטיות או רגולטוריות, הפסדים פיננסיים ואף נזקים תדמיתיים ופגיעה במוניטין.
28. עוד טען הבנק כי לאור תוכן הפרסומים, הוא איבד אמון באופן מוחלט במבקשת, כך שנשמט הבסיס לאותם יחסי אמון המחויבים מכוח הדין וההלכה והמהווים נדבך הכרחי ביחסי בנק לקוח, ואף מטעם זה החלטתו ניתנה כדין.
29. הבנק עמד על כך שאין מדובר בפרסומים שהם רק הבעת דעה, אלא כאלה שמייחסים לישראל ולצה"ל פשעי מלחמה, עונש קולקטיבי וכו' – והם פרסומים קשים ו"אנטי ישראלים" שנחשבים להסתה ויכולים לפגוע. נטען שהפסיקה עושה הבחנה בין התנהלות בתוך החשבון כמו העברת כספים לארגוני טרור, ובין התנהלות בעל החשבון, מהותו ומיהותו.
- טענות המבקשת
30. המבקשת טענה כי פרסומים אינם נימוק סביר לסרב ליתן שירות בנקאי, ולא ברור מכוח מה הבנק סבור שתפקידו לוודא הוגנות ונכונות פרסומים, בהינתן שתאגיד בנקאי אינו משמש כצנזור הראשי. נטען שמדובר בחריגה חמורה מתפקידו של הבנק ושימוש בלתי חוקי בכוחו כדי לפגוע בחופש הביטוי. נטען שאי אפשר להשתחרר מהתחושה שבבסיס ההחלטה שיקולים פוליטיים. נטען שידוע למבקשת שבעקבות מעשי הטבח המחרידים שביצעו פלסטינים חמושים תושבי עזה, חטיפתם של נשים ילדים וגברים והירי חסר ההבחנה של רקטות לעבר אוכלוסייה אזרחית – פעולות המהוות פשעי מלחמה – יש מי שסבור שכל סיוע, לרבות סיוע הומניטרי וסיוע משפטי, לתושבי עזה הוא פסול. אולם נטען שאין בתפיסה אישית זו של מי מעובדי בנק לאומי כדי להוות נימוק סביר לסירוב למתן שירותים בנקאיים. נטען שהתנהלות זו מהווה גם אפליה אסורה מטעמים של השקפה פוליטית לפי חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

1 בידוק ולמקומות ציבוריים, התשס"א – 2000, והיא פוגעת בחופש העיסוק, בזכות לייצוג משפטי
2 ובחופש הביטוי.

3 31. לגופם של הפרסומים נטען שהעמותה רואה חשיבות של ממש בפרסום מידע מהימן ועושה
4 ככל שביכולתה לוודא את אמיתות המידע המפורסם על ידה. המבקשת הוסיפה וטענה שמדובר
5 בהבעת דעה, המותרת במדינה דמוקרטית, גם אם מדובר באמירה חריפה. הודגש שלא הייתה
6 הצדקה של הטבח ולהפך – העמותה הביעה זעזוע מהטבח. אלא שנטען שהעמותה גם דואגת לנעשה
7 בעזה, ולא ניתן לומר שיש חשש בנסיבות לתמיכה בטרור בשל שימוש בביטויים כגון פשעי מלחמה
8 או כיבוש. נטען שהאמירה שישראל מבצעת פשעי מלחמה אינה "אנטי ישראלית" וכי העמותה
9 בדעה שישראל צריכה להגן על עצמה במסגרת כללי המשפט הבינלאומי. נטען שאין מדובר
10 באמירות המהוות עבירות פליליות, אולם אם הבנק חושד שכך הדבר – הוא יכול לפנות למשטרה,
11 ושאין לתת יד לחסימת חשבון בשל ביטויים, והבנק לא עמד בנטל להוכיח יסוד סביר לחשש
12 למימון טרור או הלבנת הון.

13 32. אשר לטענת הבנק לגבי אובדן אמון בעמותה כלקוח, נטען שאין מדובר במערכת יחסים
14 זוגית אלא ביחסי אמון בין תאגיד שמספק שירות חיוני לבין לקוח שמבקש לנהל חשבון, וכי
15 המקרים בפסיקה עוסקים בנסיבות אחרות לחלוטין.

16 *דיון והכרעה*

17 33. כאמור, על הבנקים חובה לפעול בסבירות במתן שירות בנקאי ובשילתו מלקוח, בשל ייחוד
18 השירות החיוני שהם מעניקים לציבור. פרסומים, מזעזעים וקשים ככל שיהיו לאוזני הבנק, אינם
19 כשלעצמם מספקים כדי לחסום חשבון בנק פעיל. בהעדר קשר ישיר לפעילות בחשבון או לבנק
20 עצמו – פרסומים ברשתות החברתיות אינם מהווים נימוקים לסגירת חשבון בנק, ובוודאי לא
21 נימוקים כבדי משקל כפי הנדרש בהתחשב שמדובר בחשבון פעיל.

22 34. בענייננו, מבקש הבנק להפסיק את פעילות העמותה כיוון שלגישתו פרסומי העמותה
23 ברשתות החברתיות הם "אנטי ישראלים" ועולים כדי עבירות פליליות.

24 35. בכל הכבוד, הוראה 308 של המפקח על הבנקים לגבי ניהול בנקאי תקין עליה מסתמך הבנק
25 בהקשר לפרסומים, עוסקת בציות התאגיד הבנקאי לרבות מי מטעמו לדרישות החוק והרגולציה
26 במהלך ניהול עסקי הבנק. אין בה כדי לבסס מקור לסירוב למתן שירות בנקאי בהסתמך על
27 פרסומים שלשיטת הבנק מהווים עבירה פלילית, וזאת בהתחשב בכך שפרסומים של לקוח אינם
28 רלוונטיים לניהול עסקי הבנק. לא מצאתי בטענות הבנק מקור לחובה עליה לשמש כזרוע
29 הארוכה של רשויות החוק בנושאי פרסומי לשון הרע או עבירות אחרות העוסקות בפרסומים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

- 1 נכונים או שגויים שמבצעים לקוחותיו; זאת לעומת הדרישות המוטלות על הבנק בענייני הלבנת
2 הון ומימון טרור, או פעולות אחרות הקשורות לפעילות בלתי תקינה בחשבון הבנק. כך גם, הבנק
3 לא הבהיר איזה נזק עלול להיגרם לו אם יספק שירותים, ולו חלקיים, למבקשת. לא הוצג כל
4 תקדים לפיו תאגיד בנקאי נחשב כמסייע לדבר עבירה הקשורה בפרסומים ברשתות החברתיות או
5 שנפגע בדרך אחרת כגון הטלת סנקציות או פגיעה באמון הציבור בבנק ובמערכת הבנקאית – וזאת
6 רק משום שנתן שירותים ללקוח שפרסומיו ברשתות החברתיות היוו עבירה פלילית. זאת ועוד, לא
7 הובהר כיצד הגיע הבנק למסקנה כי הפרסומים עולים כדי עבירה פלילית, וספק אם בידי הבנק
8 כלים מתאימים לברר זאת, בהינתן שלא מדובר בעניין המצוי בתחום הפעילות שלו.
- 9 36. יצוין כי במקרים שהוכרו בפסיקה כסירוב סביר למתן שירות ללקוח ע"י תאגיד בנקאי, היו
10 כאלה "שהחשבון שימש להלבנת הון או למימון טרור" או "שהתנהגותו של בעל החשבון ויחסו
11 לעובדי הבנק חרגו מהמקובל, לרבות שימוש באלימות פיזית או מילולית מצידו כלפי עובדי הבנק
12 או איום בנקיטת אלימות" (עניין סלימאן, פס' 12 וההפניות שם). קרי – מדובר באותם מקרים
13 בהם חשבון הבנק שימש לביצוע עבירות או שהלקוח היווה איום על עובדי הבנק.
- 14 37. אחזור ואדגיש. צודק הבנק כי ניתן לסרב להעניק שירות בנקאי ללקוח לא רק עקב פעולות
15 שבוצעו בחשבון, אלא גם לאור התנהלות בעל החשבון ומיהותו. אלא – שגם במקרה בו בוחנים לא
16 את הפעולות בחשבון אלא את פעולות הלקוח ומיהותו – צריך להיות קשר ישיר לחשבון הבנק. כך
17 לדוגמה – מקרים בהם בעל החשבון היה מצוי ברשימה שחורה של מדינה זרה, או מקרים בהם
18 בעל החשבון נקט באיומים ואלימות כלפי עובדי הבנק (ר' לדוגמה ה"פ (מחוזי ת"א) 15335-12-16
19 ד"ר עו"ד שמואל סעדיה נ' בנק מזרחי טפחות תל אביב סניף אל על (26.02.2017), אליה הפנה
20 הבנק, שם נמצא כי ללקוח דפוס התנהגות חוזר של איומים כלפי פקדי הבנק. עוד יצוין כי החלטה
21 זו בוטלה בפסק הדין בע"א 9202/17 ד"ר שמואל סעדיה נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ (15.5.2019)
22 וספק אם יש מקום שהבנק ימשיך ויפנה אליה; ר' והשוו גם ה"פ (מחוזי ת"א) 30476-08-19 דגן נ'
23 בנק אגוד לישראל בע"מ (15.2.2022), באותו עניין קיבל בית המשפט את טענת הבנק למשבר אמון
24 כיוון שהלקוח פעל בכוונת מכוון על מנת לרמות את הבנק וביצע פעולות שנועדו לעקוף את המגבלה
25 שהטיל הבנק על פעולות בחשבון. יצוין כי באותו עניין על אף חוסר האמון, הבנק חסם ללקוח את
26 האפשרות לשירות הקשור במטבעות דיגיטליים הכרוך בסיכון גבוה, ולא בחשבון כולו). בענייננו –
27 הבנק לא הפנה למקרה בפסיקה בו פעולות שביצע הלקוח במנותק מחשבון הבנק היוו טעם סביר
28 לסירוב למתן שירות בנקאי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

38. למעלה מן הצורך יצוין שלא נטען על ידי הבנק כי פרסומי העמותה תומכים בטרור או בטבח הנורא שבוצע. נטען שמדובר בפרסומים "אנטי ישראליים" המאשימים את ישראל בפשעי מלחמה נגד האוכלוסייה האזרחית בעזה.
- בהקשר זה נפסק רק לאחרונה כי "ימים קשים עוברים על אזרחי ישראל, האבלים על קרבנות טבח הדמים והלחימה, ועוקבים בדאגה ובחרדה לשלומם של יקיריהם הנלחמים ברצועת עזה ובגבול הצפון ושומרים על גבולות המדינה. אך גם בימים רגישים וקשים אלה, שמא דווקא בימים אלה, וגם בסערת הרגשות ובאווירה הטעונה של מלחמה, נדרשים אנו לשמור על זכויות יסוד של אזרחי המדינה". ובהמשך "חופש הביטוי אינו שייך רק למחנה אחד או לצד אחד של המפה הפוליטית, והוא נועד להגן לא רק על דעות מקובלות ואהודות, אלא גם על דעות חריגות, מקוממות ומכעיסות, המושמעות על רקע מאורעות מסעירים ובסגנון בוטה וצורם" וכי "חשוב גם להדגיש כי יש להבחין בין גילויי תמיכה באויב בעת מלחמה ודברי עידוד, שבח ואהדה למעשי טרור בכלל ולטבח שבוצע בעוטף עזה בפרט, לבין ביקורת מותרת על מדיניות הממשלה או הזדהות עם סבלם של תושבי עזה שנפגעו במהלך הלחימה ושאינם מעורבים בפעילות טרור" (בג"ץ 8007/23 מפלגת חד"ש - החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון נ' מר יעקב שבתאי, מפכ"ל המשטרה, פס' 3-2 ו-11 (8.11.2023); ההדגשות אינן במקור – א.ב.).
39. יש לשוב ולציין כי "בין הבנק לבין לקוחו שוררת מערכת יחסים מיוחדת. זאת, בשל חיוניות השירותים שמעניק הבנק; מעמדו הייחודי של הבנק בחיי המסחר והכלכלה; פערי הכוחות בין הצדדים (ובפרט היות הבנק "שחקן חוזר" בזירה הפיננסית); אופי היחסים הממושך בין השניים; והאמון שרוכש הלקוח, והציבור הרחב בכללותו, לבנק לאור מהותו כגוף מעין-ציבורי, ולנוכח הידע, הכלים והמקצועיות בהם הוא מתאפיין". בין היתר, חלות על הבנק שלוש חובות מרכזיות – חובת הנאמנות, חובת הזהירות וחובת תום הלב. אשר לחובת הנאמנות נפסק ש"משמעותה כי על הבנק למלא את תפקידו מתוך התחשבות יתרה בטובת הלקוח, דהיינו עליו לפעול לשם המטרה בעטיה התקשר עמו הלקוח, ללא שיקולים זרים וניגוד עניינים, ותוך שמירה קפדנית על האינטרסים של הלקוח" (ע"א 4880/19 הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ נ' שושנה (רוזה) גזונטהייט, פס' 81-82 (18.7.2022)).
40. אם כן, גם בנסיבות החריגות בהן מצויה מדינת ישראל, יש לשמור על זכויות יסוד ובהם חופש הביטוי. הבנק הוא נותן שירות חיוני וגוף מעין-ציבורי וחלה עליו חובה לפעול בסבירות ונאמנות כלפי לקוחותיו. גם אם לקוח של הבנק פרסם אמירות מקוממות ובסגנון צורם, על הבנק למלא תפקידו ללא שיקולים זרים והוא אינו יכול לחסום חשבון בנק של לקוח פעיל על בסיס אמירות שאינן נעימות לאוזניו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

1 מידתיות ותקינות ההליך שנקט הבנק

2 41. כמפורט לעיל, חשבונה של המבקשת נחסם באופן מוחלט ולאחר – ללא התראה מראש.

3 42. בעניין זה יש להדגיש שני נושאים מרכזיים הנגזרים מחובת הבנק לנהוג בסבירות ומחובת
4 הנאמנות שלו בהיותו ספק שירותים חיוניים – האחד: חובתו של הבנק לתת ללקוח הזדמנות לספק
5 הסברים מניחים את הדעת (הליך תקין וזכות טיעון); השני: חובתו של הבנק לפעול באמצעים
6 שפגיעתם פחותה (מידתיות).

7 בענייננו – הבנק לא נהג כנדרש באף אחד מנושאים אלו.

8 **תקינות ההליך - מתן הזדמנות ללקוח לתת הסברים**

9 43. כאמור, "לתאגידים הבנקאיים הוענק מונופולין על שירות שהוא חיוני לכלל הציבור"
10 (עניין זיו, בפס' 15), ולכן גם מוטלת על הבנק החובה לנהוג בסבירות כלפי לקוחותיו. נגזרת מכך
11 החובה לתת ללקוח הזדמנות לספק לבנק הסברים שיניחו את הדעת לפעולות הנחשדות על ידי
12 הבנק.

13 44. ככלל, מתן ההתראה והזדמנות ללקוח לספק הסברים צריכה להיעשות בטרם חסימת
14 החשבון, וזאת מבלי לשלול אפשרות למקרים בהם חסימה מיידית תהיה מוצדקת בהינתן תשתית
15 מתאימה. אולם גם באותם מקרים חריגים של חסימה מיידית – על הבנק להבהיר ללקוח את
16 הסיבות לחסימה ולתת לו הזדמנות לספק הסברים.

17 45. בענייננו, הבנק חסם את חשבונה של העמותה לאלתר בשל שתי פעולות חשודות שהבנק
18 מנע את ביצוען, ובשל פרסומים "אנטי ישראלים" לגישתו. בהינתן שהפעולות החשודות
19 לא בוצעו ושהפרסומים אינם גורמים נזק ישיר לבנק – לא היה מקום לחסום את החשבון
20 לאלתר. יצוין כי במקרים בהם היו חשדות מובהקים יותר כגון היותו של הלקוח ב"רשימה
21 שחורה" כמו בעניין זיו, פתיחה של חקירה פלילית בחשד לעבירות הלבנת הון כמו בעניין
22 טולדנו ומימון ללא הסבר כלכלי סביר פעילות של חברה אחרת שעסקה ללא רישיון כדין
23 במתן הלוואות חוץ בנקאיות כמו בעניין הר של הצלחה – ניתנו התראות על ידי הבנקים
24 בטרם חסימת החשבון, והתאפשר ללקוח להיערך לחסימה ולקיים הידברות מול הבנק.
25 במקרה דנן – פעל הבנק לאלתר ולא מצאתי לכך הצדק סביר (ר' לעניין זה גם בהחלטת כ'
26 השופטת לימור ביבי בעניין דוידוביץ מיום 5.5.2022).

27 זאת ועוד, מכתבו של הבנק מיום 20.11.2023 אינו מפורט דיו על מנת לתת למבקשת הזדמנות
28 נאותה ליתן הסברים על מנת למנוע את חסימת חשבונה. כמופרט לעיל, במכתב המעדכן את

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

1 העמותה על חסימת חשבונה לא היה פירוט של הפרסומים עליהם הסתמך הבנק, האינדיקציות
2 לתרומות למטרת סיוע לבעלי עסקים או לפעילות עם גורמים בסיכון גבוה. בהינתן שמדובר במכתב
3 שיצא למבקשת לאחר שכבר הוחלט לחסום את חשבונה, ובהינתן שהנטל על הבנק לחסום חשבון
4 הוא רק בהינתן "פעולות ומעשים קונקרטיים" המעלים חשש ממשי להתנהלות בלתי תקינה –
5 היה על הבנק לפרט ולנמק את סירובו להעניק שירות למבקשת ולהפנות לאותן פעולות ומעשים
6 קונקרטיים על בסיסם התקבלה ההחלטה.

מידתיות וסבירות בפעולות הבנק

7
8 46. כידוע, וכפי שנעשה במקרים אחרים שנדונו בפסיקה – לבנק יש אפשרות לחסום העברות
9 ספציפיות – הן בהוצאת כספים והן בקבלתם. בהתחשב בכך שסירוב הבנק למתן שירות צריך
10 להיות סביר, על הבנק להפעיל שיקול דעת ולפעול במידתיות בהחלטתו לחסום את החשבון כולו
11 או שמא רק פעולות מסוימות בו.

12 ראוי לשוב ולהזכיר כי "שירותי הבנקאות הם אבן יסוד של הכלכלה המודרנית – שכירים
13 מקבלים את שכרם באמצעות חשבון העובר ושב שלהם, תשלומים מתבצעים באמצעות העברה
14 בנקאית, וגם המגזר העסקי אינו יכול להתנהל ללא אשראי אותו מעניקה המערכת הבנקאית"
15 (עניין טולדנו, פס' 18).

16 הטלת מגבלות, ובפרט חסימה גורפת, על חשבון קיים שהלקוח מסתמך על הפעילות בו, עשויה
17 לגרום לפגיעה משמעותית בלקוח. יוזכר כי בעניינו החסימה מונעת מהמבקשת תשלום משכורות,
18 דמי שכירות, מסים, התחייבויות כלפי ספקים ועוד. בכך לא רק שעלולה להיפגע פעילותה השוטפת
19 של העמותה, אלא אף עשויים להיגרם נזקים לשמה הטוב ולאמון העובדים והספקים בה.

20 יפים לעניין זה דברי חברי כב' השופט גונטובניק: "אדם לא יכול היום להרחיק לכת ללא משאבים
21 כלכליים, שיבקש להפקיד במקום בטוח ושישמשו בסיס להתנהלותו. כך במישור חיי האישיים,
22 וכך גם במישור עיסוקו הכלכלי. על רקע זה צריך להתקיים יחס הולם בין עוצמת החשש העומד
23 בבסיס פעולותיו של הבנק לבין עוצמת הצעדים שהוא נוקט. לא ניתן, בשל חשש שולי, להצדיק
24 נקיטה בצעד של השבתה מלאה של החשבון, או סירוב גורף למתן שירותים. על הסבירות לקחת
25 בחשבון לא רק את צורכי הבנק אלא גם את צורכי הלקוח. מתן משקל מעוות לצורכי הבנק אינו
26 מתיישב עם שורת הסבירות. גורפות לא מוצדקת וסבירות צרות זו לזו" (עניין דוידוביץ, בפס' 52).

27 47. עוד יצוין כי גם לעמדת הרגולטור פעילות עם סיכון גבוה, אין משמעה בהכרח "אי ביצועה"
28 וסגירת חשבון קיים הוא "הצעד האחרון" ו"הקיצוני ביותר" (ר' העמדה כפי שהובאה בבית
29 המשפט המחוזי כמתואר בעניין ע"א 6389/17 ביטס אוף גולד בע"מ נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

1 (25.2.2018), כדלקמן: "ביצוע העברות כספים אגב מסחר במטבע וירטואלי, זו פעילות שנושאת
2 בחובה סיכון גבוה הן לתאגידי הבנקאיים והן ללקוחותיהם. עם זאת הודגש כי עצם העובדה
3 שבפעילות טמון סיכון גבוה אין משמעה בהכרח אי ביצועה; אלא שיש בכך כדי לחדד את הצורך
4 בניהול הסיכון בידי התאגיד הבנקאי. בתוך כך, פירט המפקח את הפעולות ששומה על תאגיד
5 בנקאי לנקוט בהן על מנת להפחית את הסיכון שנלווה לפעילות זו, ובהן: ביצוע צעדים מוגברים
6 להכרת הלקוח; ניטור מוגבר של פעילות ובקרות; הגבלת פעילות הלקוח; דיווח לרשות לאיסור
7 הלבנת הון ומימון טרור על פעילות חריגה; וסגירת חשבון קיים במצב שבו הלקוח מסרב לשתף
8 פעולה עם התאגיד הבנקאי. הצעד האחרון שעניינו סגירת חשבון קיים תואר על ידי המפקח כ-
9 "צעד הקיצוני ביותר", תוך שהובהר כי חוסר שיתוף פעולה מצד לקוח עשוי להתבטא באי
10 המצאת אסמכתאות והסברים נדרשים לפעילות או בניסיון לעקוף מגבלות שהוטלו על ידי
11 התאגיד הבנקאי" (שם, פס' 6; ההדגשות אינן במקור – א.ב.). באותו עניין ניתן צו זמני המונע
12 חסימה גורפת של העסקאות, תוך שהבנק יכול לבחון באופן פרטני כל פעילות, ובסיכומו של דבר
13 הגיעו הצדדים להסכמה לצרכי פשרה כי המבקשת שם תוכל להמשיך לנהל את החשבון לצורך
14 עסקאות במטבעות וירטואליים וזכותו של הבנק לבחון כל פעולה באופן פרטני (פסק דין מיום
15 3.6.2019)).

16 48. כאמור, בהתחשב שמדובר בחשבון קיים, הנטל על הבנק הוא נטל מוגבר (ר' גם כ' השופט
17 גונטובניק בעניין דוידוביץ בפס' 57). בנסיבות דן, הבנק לא סיפק תשתית מתאימה המצדיקה
18 חסימה גורפת של החשבון. לאור נימוקי הבנק, ניתן היה להסתפק במניעת הפעולות החשודות –
19 כפי שאכן בוצע בפועל. למצער, ניתן וצריך היה לאפשר לעמותה להעביר כספים לגורמים מוכרים
20 שאין כלפיהם כל חשד כגון לרשויות המדינה והרשות המקומית, דמי השכירות, ומשכורות
21 לעובדי המנהלים חשבונות בבנקים ישראלים.

מתן פסק דין בתובענה העיקרית

22
23 49. תקנה 99 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט – 2018, שכותרתה "שמיעת התובענה
24 במקום דיון בסעד הזמני", קובעת כי "בית המשפט רשאי להורות על הקדמת מועד הדיון
25 בתובענה, חלף מתן סעד זמני, אם סבר כי יהיה בכך כדי לייעל את הדיון והדבר לא יפגע באופן
26 בלתי מידתי בבעלי הדין".

27 50. בתובענה דן הוגש כתב תביעה והבקשה לסעד זמני וכן הוגשה תשובת הבנק והתקיים דיון
28 בפני בו הצדדים טענו ארוכות. על פי סמכותי בתקנה 99 לתקנות סד"א הודעתי לצדדים כי בכוונתי
29 לדון בהליך גופו. המבקשת הסכימה למתן פסק דין בהליך העיקרי, אך הבנק התנגד וביקש שלא
30 ינתן פסק דין בהליך העיקרי "וזאת הן לאור שיקולים שונים (לרבות שיקולים, שעשויים, בין

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

1 היתר, להגיש, במידת הצורך, ראיות נוספות בתיק העיקרי) והן מאחר ומדובר בסוגיה עקרונית,
2 שעשויות להיות לה השלכות רחב שונות".

3 51. לאחר שניתנה לבנק הזדמנות נוספת להבהיר אילו טענות טרם מוצו במסגרת הדיון שנערך,
4 הגיש הבנק הודעה נוספת. הבנק טען כי בדיון הגישה המבקשת לראשונה העתקי מייילים שונים
5 והעברות בנקאיות שלא נכללו בבקשה לסעד זמני ולא נמסרו לבנק קודם הדיון, כך שאין בתגובת
6 הבנק התייחסות אליהם. עוד נטען כי בדיון הודה ב"כ המבקשת בדבר העברות כספים לעזה והועלו
7 אמירות נוספות כי ההעברות בוצעו מהחשבון לכל אורכו ועד לאחרונה לאדם אחד בלבד בעזה –
8 אמירות שהועלו ללא הוכחה לאמיתות תוכנן. נטען שדברים אלה יפים אף ביחס לנטען על ייעוד
9 התרומות מהעמותה הגרמנית. מכאן נטען "לא רק שקיימות מחלוקות עובדתיות שעלו לראשונה
10 במסגרת הדיון אלא שבנוסף לכך עסקינן בסוגיה עקרונית שעשויות להיות לה השלכות רחב
11 שונות. לפיכך וכן בשים לב לכך שתגובת הבנק והתנהלותו בדיון היו במסגרת הדיון בסעד הזמני
12 בלבד, יש מקום ליתן לבנק למצות את הזכויות העומדות לו לניהול ההליך העיקרי ולתקינותו".
13 הבנק הוסיף וציין כי לא יתנגד לקיום הדיון בהליך מזורז.

14 52. מצאתי כי בנסיבות יש מקום להקדים את מועד הדיון בתובענה ולתת פסק דין בהליך
15 העיקרי, כיוון שיהיה בכך לייעל את הדיון והדבר לא יפגע באופן בלתי מידתי בבעלי הדין. אבהיר
16 להלן טעמי.

17 53. התביעה העיקרית כמו גם הבקשה לצו זמני – עוסקות שתייהן בחסימתו הפתאומית של
18 החשבון ומבוקש במסגרתן צו שיאפשר ביצוע פעולות בחשבון. מדובר למעשה בעניינים זהים. לא
19 בכדי הבנק עצמו טען כי יש זהות בין הסעד הזמני לסעד העיקרי והסופי. התשובה שהוגשה עוסקת
20 בטעמים שעמדו ביסוד החלטתו של הבנק לחסום את החשבון ומפרטת את הדין הרלוונטי לרבות
21 הפסיקה והוראות בנק ישראל והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. אין סוגיות נוספות בהן
22 עוסקת התביעה העיקרית שלא נדונו במסגרת הבקשה לצו זמני. משנשמעו טענות לגופה של
23 החלטת החסימה – ניתן להכריע לגופה של התובענה כבר כעת.

24 54. הבנק גם לא פירט, על אף הזדמנויות שניתנו לו, כיצד יפגעו זכויותיו.

25 אשר לטענות בדבר מחלוקת עובדתית. לא מצאתי שבדיון הועלו טענות חדשות ומפתיעות. כבר
26 בבקשה נטען כי העברה לאותו תושב עזה נעשתה "מדי חודש בחודשו מאז פתיחת החשבון"
27 וש"הבנק ידע, מיום פתיחת חשבון העמותה בהתאם למידע ומסמכים שהעמותה מסרה לו, שבעל
28 החשבון בגדה הוא תושב עזה המספק לעמותה שירותי מידע" (ס' 6 לבקשה), וכך גם לעניין
29 העמותה הגרמנית, ייעוד התרומות לטובת משכורות לעובדים פורט הן בבקשה לסעד זמני (ס' 7 ו-
30 30) והן במכתב שהעבירה המנכ"לית של העמותה לבנק ביום 19.10.2023, לרבות העתק ההסכם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

1 עם העמותה הגרמנית (נספח 8 לבקשה). אמנם, בדיון הוגשו העתקי הודעות דוא"ל ואישורי
2 העברות שלא צורפו לבקשה ולתביעה. אך אין בכך כדי לשנות את התוצאה, משום שמסמכים אלו
3 אינם נדרשים לצורך הכרעה בסוגיה. המסמכים הוגשו לתמיכה בטענת המבקשת כי מדובר
4 בהעברות לתושב עזה שבוצעו מאז פתיחת החשבון והבנק ידע על כך. טענות אלו כאמור נטענו כבר
5 בבקשה ולא נסתרו על ידי הבנק. זאת ועוד, כזכור – בטרם יחסם חשבון בנק נדרש שלבנק יהיה
6 חשש ממשי לפעילות בלתי תקינה. בהחלטת החסימה הודיע הבנק כי הוא "ביצע סקירה מעמיקה
7 של הפעילות בחשבון" ו"לאחר בדיקה ע"י הגורמים המוסמכים בבנק באופן מעמיק ויסודי...".
8 משביצע הבנק – כפי שנדרש ממנו, בדיקה יסודית ומעמיקה קודם לקבלת ההחלטה, חזקה שכל
9 העובדות, ובפרט אלו הקשורות עם ההעברה הכספית לתושב עזה, היו בפניו והן הוצגו על ידו
10 בתשובה לבקשה. לא בכדי טען ב"כ הבנק בדיון כי "אפשר לוותר על חקירות. איני סבור שיש כאן
11 נושאים שקריים או חילוקי דעות עובדתיים" (עמ' 2 ש' 21-22).

12 אשר לטענה שמדובר בסוגיה עקרונית שעשויות להיות לה השלכות רחב – הבנק לא הבהיר מהי
13 לשיטתו הסוגיה העקרונית שבמחלוקת, וכן לא הבהיר מה עוד נדרש לבצע במסגרת ההליך העיקרי
14 אפילו אם אכן עסקינן בסוגיה עקרונית. כאמור וכמפורט בטענות הצדדים, אין מחלוקת בדבר
15 הדין החל – ניתן לחסום את חשבון הבנק אך נדרש טעם סביר לכך. אם כן, מדובר במחלוקת
16 פרשנית העוסקת בסבירות החלטת הבנק לחסום את חשבון המבקשת בהינתן הראיות המנהליות
17 שהיו בידי הבנק במועד קבלת ההחלטה. לעומת ההליכים אליהם הפנה הבנק ת"א (מחוזי מרכז)
18 2227-08-23 תפוז כתום א.מ. אחזקות בע"מ נ' בית אריק אילת בע"מ (27.11.2023) ות"א (מחוזי
19 תל אביב-יפו) 51895-10-23 GF VISION II LLC נ' אזורה אופטלמיקס בע"מ (14.11.2023),
20 במקרה דנן אין מדובר בסוגיה סבוכה אלא במחלוקת ממוקדת בין שני צדדים בלבד שנשמעו באופן
21 נאות, בטענות "מנהליות" באופיין העוסקות בסבירות ההחלטה, ללא צורך בהכרעה עובדתית
22 מורכבת. מכאן, גם אם מדובר בעניין עקרוני כנטען – בהינתן שכלל החומר מצוי בפני בית המשפט,
23 אין מניעה להכריע לגופו של עניין.

24 55. בנסיבות אלו, מתן פסק דין בתובענה גופה יגשים את עקרונית היסוד הקבועים בתקנות
25 סד"א ובהם האינטרס הציבורי בקיומו של דיון צודק, מהיר ויעיל וחיסכון במשאבי זמן ועלויות,
26 כשמנגד לא תגרם פגיעה בלתי מידתית בבנק כיוון שהוא פרש את טענותיו בכתב ובעל-פה וניתנה
27 לו הזדמנות נאותה להשלים עמדתו.

28 טענות הנוגעות לצו הזמני – לשלימות התמונה

29 56. לטענת הבנק, החסימה כבר בוצעה ומכאן הצו הזמני המבוקש הוא צו עשה לביטול
30 החסימה, והוא זהה לסעד העיקרי המבוקש בתובענה. נטען כי צו עשה ניתן רק במקרים קיצוניים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל
בע"מ

1 וחריגים שאינם מתקיימים בענייננו וכי יש קושי במתן סעד זמני החופף לסעד העיקרי מבלי
2 שהדברים התבררו עד תום.

3 57. המבקשת טענה שכיוון שחשבון הבנק נוהל אצל המשיב במשך שנים ונסגר באבחה אחת
4 ללא התראה, הנטייה היא לראות בבקשה לסעד זמני כבקשה לצו מניעה ולא לצו עשה, וכי במקרים
5 אחרים בתי המשפט נתנו סעדים זמניים בדמות התרת פעילות חלקים בחשבונות.

6 58. על מנת שלא ימצא הכתב חסר, אציין כי מצאתי טעם בטענות המבקשת. מטרתו של הסעד
7 הזמני הוא שמירה על המצב הקיים. חשבונה מזה כ-6 שנים נחסם לחלוטין ביום בהיר אחד, ולא
8 ניתנה לה אפשרות תגובה קודם לחסימה – אם על דרך של מתן הסברים לבנק ואם על דרך של
9 פנייה לבית המשפט בבקשה לצו מניעה. משאלו פני הדברים, הבקשה דנן לסעד הזמני היא למעשה
10 בקשה לשמירת המצב הקיים (ר' גם החלטתי בת"א (מחוזי ת"א) 57955-12-16 די.בי.אס. שרותי
11 לווי (1998) בע"מ נ' נגה תקשורת (1995) בע"מ, פס' 19 (4.1.2017)). מכאן שלא מצאתי לזקוף
12 לחובת המבקשת את העובדה שמדובר בצו עשה או שהוא זהה לסעד העיקרי המבוקש.

13 ר' לעניין זה דברי כב' השופטת ברון: "... בית המשפט המחוזי תמך יתדותיו, בין היתר, בקביעה
14 כי קיים 'קושי מובנה' להיעתר לבקשת המבקשים, שכן הסעד הזמני המבוקש על-ידם זהה
15 במהותו לסעד המבוקש בתביעה. איני סבורה כי נימוק זה יפה לענייננו, שכן הכלל בדבר הימנעות
16 ממתן סעד זמני הזהה לסעד העיקרי רלוונטי, ככלל, לסעדים זמניים שעניינם בשינוי המצב
17 הקיים, כגון במתן צו עשה וכדומה ... ואולם, צו המניעה הזמני שהתבקש בענייננו כוון למניעת
18 הקפאתם של החשבונות הפועלים בבנק לאומי זה מכבר, היינו, בשימור המצב הקיים. במצב
19 מעין זה, שוב אין רלוונטיות לזהות שבין הסעד הזמני לבין הסעד העיקרי כאמור" (עניין זיו, בפס'
20 24).

21 59. עוד למען הסר ספק מצאתי כי מאזן הנוחות נוטה לטובת המבקשת בנסיבות. כאמור,
22 חשבונה נחסם באופן מוחלט המונע ממנה תשלום משכורות, דמי שכירות, מסים, התחייבויות
23 כלפי ספקים ועוד, ובכך לא רק שעלולה להיפגע פעילותה השוטפת של העמותה אלא אף עשוי
24 להיגרם נזק לשמה הטוב ולאמון העובדים והספקים בה. מכאן - שאי מתן סעד זמני עשוי להסב
25 לה נזקים ממשים. מנגד, הנזקים הנטענים לבנק הם ספקולטיביים – מעת שהעברות החשודות
26 לכאורה נחסמו ולא נטען לחשש מהעברות נוספות, או כל פעילות חריגה נוספת מאז פתיחת
27 החשבון בשנת 2017 ועד היום, ובהינתן שהעמותה משתפת פעולה עם הבנק בכל דרישותיו. וזאת
28 במיוחד – כאשר בידי הבנק יכולת למנוע באופן פרטני עסקאות חשודות, כפי שנעשה בפועל. (ר' גם
29 עניין ביטס אופ גולד, פס' 13)

30 סוף דבר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62322-11-23 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' בנק לאומי לישראל
בע"מ

- 1 60. התביעה מתקבלת. הבנק יסיר לאלתר את החסימה מחשבונה של המבקשת ויאפשר לה
2 לבצע פעולות בחשבון. אין בכך כדי לגרוע מזכותו של הבנק לנטר ולמנוע פעולות ספציפיות בעתיד
3 שיש בהן למיטב הבנת הבנק כדי להוות פעילות אסורה על פי הדין.
4 61. הבנק יישא בהוצאות המבקשת בסך 20,000 ₪.
5
6
7 ניתנה היום, כ"ח כסלו תשפ"ד, 11 דצמבר 2023, בהעדר הצדדים.
8

אליהו בכר, שופט, סגן הנשיא

9
10

